

In 'Waterlanders' hebben de doden gevoel voor humor

Recensie Theater

Waterlanders. Kobra Theaterproducties. Gezien: 10/10 theater DeLaMar, Amsterdam. Tournee t/m 20/12. Info: kobra.theater.nl

●●●●○

Amber Wiznitzer

AMSTERDAM

Hadden ze toch niet moeten evacueren? Ja, misschien wel. Nee, doe niet zo gek. Het water staat wel anderhalve meter hoog - nee, écht geen anderhalve meter. Jawel, minstens anderhalve meter. En in dit shithole van een huis heb je niet eens bereik... Joh, het is helemaal geen shithole. Jawel, het is één groot shithole!

Op de bovenste verdieping van een gehavend huis kijkt een familie uit het raam naar het stijgende water. Het dondert, het regent, er drijft een hondje voorbij. Ze brengen hun opgehokte uurtjes kibbelend door: puberzoon Kees (Koen van der Molen), zijn moeders Sofie (Randy Fokke) en Tara (Jip Smit) en Sofies vader Maar-

ten (Paul R. Kooij) zijn het vrijwel nergens over eens. Het viertal lijkt samen te leven in een wankel evenwicht. Wanneer het noodweer wegtrekt en een vers lichaam (Alexander De Maere) achterlaat in hun vochtige voortuin, lijkt dat het laatste zetje dat nodig was om de balans definitief te verstoren.

De premisse van *Waterlanders*, het nieuwe toneelstuk van schrijver Koen Caris onder de regie van Hanneke Braam, klinkt even zwaar als onheilspellend. Een huis vol spanning, oprukkend water, een lijk op de stoep: het verbaast niet dat het stuk de ondertitel *Een modern polderdrama* meekreeg. Toch pakt dat drama geregeld vrij komisch uit. Dat is zowel te danken aan het vlotte spel van de vijfkoppige cast als aan de gevatte dialogen en een aantal slimme keuzes van Caris, die onder meer besloot om de verdronken jongen niet alleen een stem te geven, maar ook een goed gevoel voor humor.

Hoger niveau

Wat de voorstelling bovendien naar een hoger niveau tilt, is de manier waarop de verhoudingen en voorge-

schiedenis van de familie zich op natuurlijke wijze ontvouwen. Weinig wordt expliciet uitgesproken, en toch geven de familieleden zich met iedere zin bloot. Al in de eerste scène klinken hun verschillende persoonlijkheden door in de meningsverschillen die ze onderkoeld uitvechten. Sofie laat zich piepelen door haar vader, die zijn volwassen dochter aanspreekt met 'kindje' wanneer hij iets van haar gedaan wil krijgen. Ze valt Tara amper bij wanneer die voortdurend wordt tegengesproken door Maarten, of wanneer hij zich met de opvoeding van Kees bemoeit. Die laatste ligt klagerig in een hoekje van de zolder en komt pas in actie wanneer er buiten iets te filmen valt waarmee hij indruk kan maken op zijn vrienden.

Vanaf die opening wordt in rap tempo duidelijk welke jarenlange ergernissen en zorgen de familiebanden hebben gevormd en op scherp hebben gesteld. Daar komen ook sentimenten bij kijken die de familief sfeer ontstijgen: *Waterlanders* is niet alleen een familiedrama, maar ook een verhaal over klimaatverandering en falende politiek. Het stuk is losjes gebaseerd op de overstromingen in Limburg, België en Duitsland in de zomer van 2021. De personages in *Waterlanders* wonen in het overstromingsgebied - hun huis is in tien jaar tijd vijf keer overstroomd.

Al jaren touwtrekken ze met verzekeraars om voldoende geld te krijgen om hun huis te repareren, terwijl de schade alleen maar oploopt. Ze voelen zich ongezien. Net als de verdronken jongen, die na zijn overlijden checkt hoeveel berichtjes er over hem in het nieuws zijn verschenen. Drie berichtjes, constateert hij ongelovig. „En die laatste had maar vijf regels.” Bij de overstromingen in 2021 kwamen ook mensen om het leven. Ook zij waren ooit meer dan een vergeten bijzin in de krant.

Scène uit de voorstelling **Waterlanders**. FOTO ANNEMIEKE VAN DER TOGT